

ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ που ανοίγω τα μάτια μου για να αντικρίσω αυτό που λέγεται «καινούρια μέρα» θέλω να τα ξανακλείσω και να μη σηκωθώ από το κρεβάτι. Όμως πρέπει.

Έχω ένα θαυμάσιο σύζυγο, τρελά ερωτευμένο μαζί μου, διευθυντή ενός οργανισμού επενδύσεων, ο οποίος κάθε χρόνο –παρόλο που δεν του πολυαρέσει– φιγουράρει στον κατάλογο των τριακοσίων πλουσιότερων ανθρώπων της Ελβετίας σύμφωνα με το ελβετικό οικονομικό περιοδικό *Bilan*.

Έχω δύο παιδιά που είναι «ο λόγος για να ζω» (όπως λένε οι φίλες μου). Κάθε μέρα, νωρίς το πρωί, πρέπει να τους ετοιμάσω πρωινό και να τα πάω στο σχολείο –που απέχει πέντε λεπτά με τα πόδια από το σπίτι μας–, το οποίο είναι ολόήμερο, πράγμα που σημαίνει ότι μπορώ έτσι και να δουλεύω και να έχω ελεύθερο χρόνο. Όταν σχολάνε, μια Φιλιππινέζα νταντά τα προσέχει μέχρι εγώ και ο σύζυγός μου να γυρίσουμε στο σπίτι.

Μου αρέσει η δουλειά μου. Είμαι καταξιωμένη δημοσιογράφος σε γνωστή εφημερίδα την οποία βρίσκει κανείς σχεδόν σε κάθε γωνιά της Γενεύης, όπου μένουμε.

Μία φορά το χρόνο πηγαίνω διακοπές με την οικογένειά μου, συνήθως σε παραδεισένιους προορισμούς, με ονειρεμένες παραλίες, σε «εξωτικές» πόλεις, που οι φτωχοί κάτοικοί τους μας κάνουν να νιώθουμε ακόμα πλουσιότεροι, πιο προνομίους και ευγνώμονες για τις ευλογίες της ζωής.

Δε συστήθηκα όμως ακόμα. Χαίρω πολύ, με λένε Λίντα. Είμαι τριάντα ενός χρονών, το ύψος μου είναι 1,75, είμαι 68 κιλά και ντύνομαι με τα καλύτερα και ακριβότερα ρούχα (χάρη στην απεριόριστη γενναιοδωρία του συζύγου μου). Οι άντρες με ποθούν και οι γυναίκες με ζηλεύουν.

Ωστόσο, όταν ανοίγω τα μάτια μου το πρωί σ' αυτό τον ιδανικό κόσμο που τον ονειρεύονται όλοι και λίγοι καταφέρνουν να τον κατακτήσουν, ξέρω ότι η μέρα μου θα είναι μια καταστροφή. Μέχρι τις αρχές του έτους δεν αμφισβητούσα τίποτα και ζούσα απλώς τη ζωή μου – παρόλο που φορές φορές ένιωθα ενοχές που είχα περισσότερα απ' όσα αξίζω. Μια ωραία μέρα, εκεί που έφτιαχνα πρωινό για όλους (θυμάμαι ότι είχε μπει η άνοιξη και τα λουλούδια άρχιζαν να ανθίζουν στον κήπο), αναρωτήθηκα: Αυτό είναι όλο λοιπόν;

Δεν έπρεπε να είχα κάνει αυτή την ερώτηση. Όμως για όλα έφταιγε ένας συγγραφέας από τον οποίο είχα πάρει συνέντευξη το προηγούμενο απόγευμα και που κάποια στιγμή μου είχε πει:

«Δε με ενδιαφέρει στο παραμικρό να είμαι ευτυχισμένος. Προτιμώ να ζω ερωτευμένος, κάτι που είναι επικίνδυνο, γιατί ποτέ δεν ξέρει κανείς τι θα συναντήσει».

Θυμάμαι πως σκέφτηκα: Τον καημένο. Δεν τον ικανοποιεί τίποτα. Θα πεθάνει δυστυχισμένος, μέσα στην πικρία.

Την επόμενη μέρα συνειδητοποίησα ότι εγώ δε διέτρεχα κανένα κίνδυνο.

Ήξερα τι θα συναντήσω: ακόμα μια μέρα ίδια με την προηγούμενη. Ερωτευμένη; Τι να πω, αγαπάω τον άντρα μου, κάτι που μου εγγυάται ότι δε θα πάθω κατάθλιψη επειδή είμαι ανα-

γκασμένη να ζήσω με κάποιον μόνο και μόνο για οικονομικούς λόγους, για τα παιδιά ή για να τηρήσω τα προσχήματα.

Ζω στην ασφαλέστερη χώρα του κόσμου, τα πάντα στη ζωή μου είναι σε τάξη, είμαι καλή μητέρα και σύζυγος. Έλαβα αυστηρή προτεσταντική μόρφωση και σκοπεύω να την περάσω και στα παιδιά μου. Δεν κάνω ποτέ λάθη, επειδή ξέρω ότι μπορεί να τα χαλάσω όλα. Φροντίζω να ενεργώ πάντα με τη μέγιστη αποτελεσματικότητα και την ελάχιστη προσωπική ανάμειξη. Όταν ήμουν μικρότερη, πόνεσα από έρωτες χωρίς ανταπόκριση, όπως όλοι οι κανονικοί άνθρωποι.

Από τότε που παντρεύτηκα όμως σταμάτησε ο χρόνος.

Μέχρι που βρέθηκα μπροστά σ' εκείνο τον καταραμένο συγγραφέα και στην απάντησή του. Μα τι το κακό έχει η ρουτίνα ή η ανία;

Για να είμαι ειλικρινής, απολύτως τίποτα. Μόνο...

...μόνο τον κρυφό τρόπο πως όλα αλλάζουν από ώρα σε ώρα, πιάνοντάς με απροετοίμαστη.

Από τη στιγμή που έκανα τούτη την ολέθρια σκέψη ένα ωραίο πρωί, τρόμαξα. Θα μπορούσα να αντιμετωπίσω τον κόσμο μόνη μου αν πέθαινε ο άντρας μου; Ναι, απάντησα στον εαυτό μου, γιατί η περιουσία του θα ήταν αρκετή για να συντηρήσει πολλές γενιές. Κι αν πέθαινα εγώ, ποιος θα φρόντιζε τα παιδιά; Ο αγαπημένος μου σύζυγος. Όμως τελικά θα παντρευόταν κάποια άλλη, επειδή είναι πλούσιος, γοητευτικός και έξυπνος. Θα έπεφταν τα παιδιά μου σε καλά χέρια;

Το πρώτο μου βήμα ήταν να προσπαθήσω να απαντήσω σε όλα μου τα ερωτήματα. Κι όσο περισσότερα απαντούσα, τόσο περισσότερα ανέκυπταν. Κι αν βρει ερωμένη όταν γεράσω; Κι

αν έχει ήδη κάποια άλλη, αφού δεν κάνουμε πια έρωτα τόσο συχνά όσο πρώτα; Κι αν νομίζει πως εγώ έχω άλλον, επειδή δεν του έχω δείξει μεγάλο ενδιαφέρον τα τελευταία τρία χρόνια;

Δεν τσακωνόμαστε ποτέ από ζήλια, και το θεωρούσα αυτό πολύ καλό, όμως από εκείνο το ανοιξιάτικο πρωινό άρχισα να υποπεύομαι ότι αυτό δεν ήταν παρά παντελής έλλειψη αγάπης κι από τις δύο πλευρές.

Έκανα ό,τι ήταν δυνατό για να μην το σκέφτομαι πια.

Για μία εβδομάδα, κάθε φορά που έφευγα για τη δουλειά, πήγαινα να ψωνίσω κάτι στη Ρι ντι Ρον, τον εμπορικό δρόμο της Γενεύης όπου βρίσκονται όλα τα καταστήματα πολυτελείας. Τίποτα δε με πολυενδιέφερε, τουλάχιστον όμως ένιωθα πως –ας πούμε– άλλαζα κάτι. Έχοντας ανάγκη ένα αντικείμενο που δεν το χρειαζόμουν πρώτα. Ανακαλύπτοντας μια ηλεκτρική συσκευή που δε γνώριζα ότι υπήρχε, παρόλο που είναι πολύ δύσκολο να βρει κανείς κάτι πραγματικά καινούριο στον κόσμο των ηλεκτρικών συσκευών. Απέφευγα να μπω σε μαγαζιά με παιδικά, για να μην κακομάθω τα παιδιά με υπερβολικά δώρα. Ούτε σε καταστήματα με αντρικά είδη έμπαινα, για να μην αρχίσει ο άντρας μου να έχει υποψίες από την υπερβολική μου γενναιοδωρία.

Όταν γυρνούσα στο σπίτι και έμπαινα στο μαγικό βασίλειο του κόσμου μου, όλα έμοιαζαν θαυμάσια για τρεις τέσσερις ώρες, μέχρι να πέσουν όλοι για ύπνο. Τότε, σιγά σιγά, άρχιζε να γεννιέται ο εφιάλτης.

Σκέφτομαι πως το πάθος είναι για τους νέους και πως η απουσία του είναι φυσιολογική για την ηλικία μου. Δεν είναι αυτό που με τρομάζει.

Σήμερα, εδώ και μερικούς μήνες, είμαι μια γυναίκα μοιρασμένη ανάμεσα στον τρόπο τού να αλλάξουν τα πάντα και τον τρόπο τού να μείνουν τα πάντα ίδια για όλη μου τη ζωή. Λένε ότι όσο πλησιάζει το καλοκαίρι αρχίζουμε να έχουμε παράξενες ιδέες, νιώθουμε μικρότεροι επειδή περνάμε περισσότερο χρόνο έξω και αυτό μας δίνει μια άλλη αίσθηση για τις διαστάσεις του κόσμου. Ο ορίζοντας είναι πιο μακριά, πέρα από τα σύννεφα και τους τοίχους του σπιτιού.

Ίσως. Δεν μπορώ όμως πια να κοιμηθώ καλά, και δε φταίει η ζέστη. Όταν βραδιάζει και δε με βλέπει κανείς, φοβάμαι τα πάντα: τη ζωή, το θάνατο, την αγάπη και την έλλειψή της, το γεγονός πως όλα τα καινούρια πράγματα γίνονται συνήθεια, το αίσθημα ότι χάνω τα καλύτερά μου χρόνια σε μια ρουτίνα που θα επαναλαμβάνεται ώσπου να πεθάνω και τον πανικό τού να αντιμετωπίσω το άγνωστο, όσο συναρπαστικό και περιπετειώδες κι αν είναι.

Φυσικά, προσπαθώ να παρηγορηθώ με τον πόνο των άλλων.

Ανοίγω την τηλεόραση, πέφτω σε μια εκπομπή. Παρακολουθώ ατελείωτες ειδήσεις για ατυχήματα, ανθρώπους που έχουν χάσει τα σπίτια τους εξαιτίας φυσικών καταστροφών, πρόσφυγες. Πόσοι άνθρωποι άρρωστοι υπάρχουν άραγε στον πλανήτη αυτή τη στιγμή; Πόσοι υποφέρουν από αδικίες και προδοσίες, σιωπηλά ή ουρλιάζοντας; Πόσοι είναι οι φτωχοί, οι άστεγοι και οι φυλακισμένοι;

Αλλάζω κανάλι. Βλέπω μια σαπουνόπερα ή μια ταινία και η προσοχή μου αποσπάται για λίγα λεπτά ή για μερικές ώρες. Φοβάμαι μέχρι θανάτου μήπως ξυπνήσει ο άντρας μου και με

ρωτήσει «Τι συμβαίνει, αγάπη μου;». Γιατί τότε θα πρέπει να του απαντήσω πως είναι όλα καλά. Το χειρότερο όμως θα ήταν –όπως συνέβη δυο τρεις φορές τον περασμένο μήνα– να θελήσει, μόλις ξαπλώσουμε, να απλώσει το χέρι του στο μπούτι μου, να το ανεβάσει αργά προς τα πάνω και να αρχίσει να με χαϊδεύει. Μπορώ να προσποιηθώ οργασμό –το έχω ήδη κάνει πολλές φορές–, αλλά δεν μπορώ να αποφασίσω έτσι απλά να είμαι υγρή.

Θα ήμουν αναγκασμένη να του πω ότι είμαι εξουθενωμένη, κι εκείνος, χωρίς ποτέ να παραδεχτεί ότι ενοχλείται, θα μου έδινε ένα φιλί, θα άλλαζε πλευρό, θα διάβαζε τις τελευταίες ειδήσεις στο τάμπλετ του και θα περίμενε την επόμενη μέρα. Και τότε θα παρακαλούσα να ήταν κουρασμένος, πολύ κουρασμένος.

Δεν είναι πάντα έτσι όμως. Πότε πότε πρέπει να παίρνω κι εγώ πρωτοβουλία. Δε γίνεται να τον απορρίπτω δύο νύχτες στη σειρά, γιατί τότε θα βρει ερωμένη, και δε θέλω να τον χάσω. Αυνανίζομαι λίγο πρώτα κι έτσι είμαι υγρή απ' την αρχή, οπότε όλα είναι και πάλι φυσιολογικά.

«Όλα είναι και πάλι φυσιολογικά» σημαίνει «τίποτα δε θα είναι πάλι όπως πρώτα, όπως τότε που ήμασταν ακόμα ένα μυστήριο ο ένας για τον άλλο».

Μου φαίνεται αφύσικο να διατηρείς την ίδια φλόγα μετά από δέκα χρόνια γάμου. Και κάθε φορά που προσποιούμαι ηδονή στο σεξ πεθαίνω λίγο μέσα μου. Λίγο; Νομίζω πως αδειάζω γρηγορότερα απ' όσο θεωρούσα.

Οι φίλες μου πιστεύουν πως είμαι τυχερή – γιατί τους λέω ψέματα, πως κάνουμε έρωτα συχνά με τον άντρα μου, όπως

μου λένε ψέματα κι εκείνες, πως δεν ξέρουν πώς γίνεται και οι δικοί τους άντρες διατηρούν ακόμα το ίδιο ενδιαφέρον γι' αυτές. Λένε πως το σεξ στο γάμο είναι απολαυστικό μόνο τα πρώτα χρόνια και πως μετά χρειάζεται λιγάκι «φαντασία». Να κλείνεις τα μάτια και να φαντάζεσαι πως από πάνω σου είναι ο γείτονάς σου, κάνοντάς σου πράγματα που ο άντρας σου ποτέ δε θα τολμούσε. Να φαντάζεσαι ότι σε παίρνει ταυτόχρονα με τον άντρα σου, όλες τις δυνατές διαστροφές και όλα τα απαγορευμένα παιχνίδια.

ΣΗΜΕΡΑ, την ώρα που φεύγω για να πάω τα παιδιά στο σχολείο, στέκομαι και κοιτάζω το γείτονα. Ποτέ δεν τον φαντάστηκα από πάνω μου – προτιμώ να σκέφτομαι ένα νεαρό ρεπόρτερ, συνάδελφό μου, που δείχνει μονίμως πληγωμένος και μοναχικός. Ποτέ δεν τον είδα να προσπαθεί να γοητεύσει κάποια, κι αυτή ακριβώς είναι η γοητεία του. Όλες οι γυναίκες στη Σύνταξη έχουν πει κάποτε ότι «θα ήθελαν να τον φροντίσουν τον καημενούλη». Πιστεύω πως το καταλαβαίνει και πως τον ικανοποιεί απλώς να είναι το αντικείμενο του πόθου, τίποτα περισσότερο. Ίσως να αισθάνεται όπως κι εγώ: τρομερό φόβο να κάνει ένα βήμα μπροστά και να τα χαλάσει όλα – τη δουλειά του, την οικογένειά του, τη ζωή του, το παρελθόν και το μέλλον του.

Τέλος πάντων... Κοιτάζοντας το γείτονα σήμερα το πρωί, ένιωσα μια ασυγκράτητη επιθυμία να βάλω τα κλάματα. Έπλενε το αυτοκίνητό του κι εγώ σκεφτόμουν: Για δεσ, ένας ακόμα άνθρωπος ίδιος με μένα και τον άντρα μου. Μια μέρα θα κάνουμε το ίδιο πράγμα. Τα παιδιά μας θα έχουν μεγαλώσει και θα έχουν εγκατασταθεί σε άλλη πόλη, ίσως και σε άλλη χώρα, εμείς θα έχουμε πάρει σύνταξη και θα πλένουμε τα αυτοκίνητά μας – παρόλο που θα μπορούμε άνετα να πληρώσουμε κάποιον να τα πλύνει αντί για εμάς. Ωστόσο, από μια ηλικία και μετά, πρέπει να καταπιανόμαστε με μικροπράγματα για να

περνάμε την ώρα μας, για να δείχνουμε στους άλλους ότι το σώμα εξακολουθεί να λειτουργεί καλά, ότι δεν έχουμε χάσει την αίσθηση του χρήματος και ότι κάνουμε ακόμα τα ίδια πράγματα με ταπεινότητα.

Ένα καθαρό αυτοκίνητο δεν έχει και μεγάλη διαφορά για τον κόσμο. Σήμερα το πρωί όμως είναι το μόνο πράγμα που έχει σημασία για το γείτονά μου. Μου ευχήθηκε να έχω μια υπέροχη μέρα, μου χαμογέλασε και έστρεψε ξανά την προσοχή του σ' αυτό που έκανε, λες και συντηρούσε άγαλμα του Ροβντέν.

ΑΦΗΝΩ ΤΟ ΑΜΑΞΙ ΜΟΥ σε ένα πάρκινγκ –«Να χρησιμοποιείτε τα μέσα μαζικής μεταφοράς για να πάτε στο κέντρο! Μη μολύνετε το περιβάλλον!», παίρνω το λεωφορείο που παίρνω πάντα και χαζεύω έξω τα ίδια πράγματα στο δρόμο για τη δουλειά. Η Γενεύη μοιάζει να μην έχει αλλάξει καθόλου από τότε που ήμουν παιδί: τα ίδια αρχοντικά σπίτια παραμένουν πεισματικά δίπλα σε κτίρια κατασκευασμένα από κάποιο τρελό τοπικό άρχοντα που ανακάλυψε τη «νέα αρχιτεκτονική» τη δεκαετία του '50.

Κάθε φορά που ταξιδεύω μου λείπει. Μου λείπει αυτή η εκπληκτική κακογουστιά, η απουσία μεγάλων πύργων από γυαλί και ατσάλι, η ανυπαρξία αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας, οι ρίζες των δέντρων που έχουν πετάξει το τσιμέντο στα πεζοδρόμια με αποτέλεσμα να σκοντάφτουμε συνέχεια, οι δημόσιοι κήποι με μυστηριώδεις ξύλινους φράχτες όπου φυτρώνουν χορτάρια όλων των ειδών επειδή «έτσι είναι η φύση»... Με δυο λόγια, μια πόλη διαφορετική από τις άλλες, που έχουν γίνει μοντέρνες κι έχουν χάσει τη μαγεία τους.

Εδώ λέμε ακόμα «Καλημέρα» όταν διασταυρωνόμαστε με έναν άγνωστο στο δρόμο και «Τα λέμε» όταν βγαίνουμε από το μαγαζί όπου αγοράσαμε ένα μπουκάλι μεταλλικό νερό κι ως μη σκοπεύουμε να το ξαναεπισκεφτούμε ποτέ. Εξακολουθούμε να μιλάμε με αγνώστους στο λεωφορείο, παρόλο που ο υπό-